

בש"פ 932/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 932/14

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העוררת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: פלוני

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת מיום 4.2.2014 שניתנה על ידי השופטת א' הלמן

בשם העוררת: עו"ד נעימה חנאווי

בשם המשיב: עו"ד ניזאר עבוד

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת מיום 4.2.2014 (מ"ת 55548-12-13, השופטת א' הלמן) לדחות את בקשת העוררת לעצור את המשיב עד תום ההליכים.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. ביום 29.12.2013 הוגש כנגד המשיב כתב אישום המייחס לו ניסיון אינוס, עבירה לפי סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשנ"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) בצירוף סעיף 29 לו.

3. על פי המתואר בכתב האישום, בין המשיב והמתלוננת, העוסקת במתן שירותי מין, הייתה היכרות מוקדמת במסגרתה היא סיפקה לו בעבר שירותי מין תמורת תשלום. ביום 18.12.2013 הגיע המשיב לבניין שבו מתגוררת המתלוננת והמתין לה על מנת לקיים עמה יחסי מין. כשהגיעה המתלוננת למקום, היא ביקשה מהמשיב לעזוב את המקום וניגשה להיכנס לדירתה. חרף בקשתה של המתלוננת, לא הרפה ממנה המשיב והדף אותה פנימה לתוך הדירה. המתלוננת צעקה על המשיב לחדול ממעשיו, אך הוא הכה אותה בפניה, דחף אותה לעבר מיטה בדירה, אחז בה, הפשיל את חולצתה וביקש לכפות עליה קיום יחסי מין. המתלוננת הצליחה לחמוק מהמשיב באמתלה כי היא רוצה להצטייד באמצעי מניעה, ואז ברח מהדירה ודפקה על דלת דירתו של אחד השכנים על מנת שזה יסייע לה. בעקבות כך נמלט המשיב מהמקום.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו. בבקשה נטען כי בידי העוררת ראיות לכאורה להוכחת המיוחס למשיב, ובכללן עדותה של המתלוננת ועדותו של השוטר שאליו היא התקשרה מיד לאחר האירוע. באשר לעילות המעצר נטען כי טיבם של המעשים המיוחסים למשיב מקים חזקה, כי שחרורו יסכן את ביטחון הציבור. כמו כן, נטען כי המשיב הוא אזרח זר ללא מעמד קבע בישראל, שאף נכנס למדינה שלא כדין, ויש בכך כדי להקים חשש להימלטות מן הדין. בדיון שהתקיים ביום 6.1.2014 הסכים בא-כוחו של המשיב לקיומן של ראיות לכאורה וכן לכך שקיימת עילת מעצר בעניינו, וביקש להורות על הכנתו של תסקיר מעצר.

5. ביום 24.1.2014 הוגש תסקיר המעצר המקורי בעניינו של המשיב. שירות המבחן התרשם כי לא ניתן לשלול אפשרות להישנותה של התנהגות מינית פוגענית מצידו בעתיד. עוד התייחס שירות המבחן לכך שהערב שהוצע, חברו של המשיב לעבודה (להלן: ח.), הודיע כי לא יהיה בידו לפקח על המשיב במשך כל שעות היממה. לנוכח האמור, שירות המבחן נמנע מלהמליץ על שחרורו של המשיב ממעצר. בדיון שהתקיים ביום 27.1.2014 ביקש בא-כוח המשיב להורות על עריכת תסקיר משלים לשם בחינת האפשרות כי המשיב ישהה בבית אחיו של ח. ובפיקוחם של השניים. התסקיר המשלים הוגש ביום 28.1.2014. שירות המבחן התרשם כי מדובר בערבים ראויים, המודעים לאופי העבירה שבה מואשם המשיב ומסוגלים למלא אחר התחייבויותיהם. עם זאת, ציין שירות המבחן, כי לא ברור עד כמה יש בכוחה של החלופה המוצעת להפחית במידה מספקת מרמת הסיכון הנשקפת מן המשיב ולמנוע מגע שלו עם נשים בסביבה שבה ישהה.

6. ביום 4.2.2014 החליט בית המשפט קמא לשחרר את המשיב לחלופת המעצר שהוצעה לאחר שקבע, על יסוד האמור בתסקיר המשלים, כי יש בה כדי להפיג את מסוכנותו של המשיב, כמו גם את החשש מפני הימלטותו. בית המשפט קמא קבע כי המפקחים המוצעים הם ראויים וכי יש ביכולתם להשגיח על המשיב ולשמור על צעדיו, וכן כי החלופה מרוחקת ממקום מגורי המתלוננת. בית המשפט קמא אף התרשם כי הערכת שירות המבחן ביחס למסוכנות הנשקפת מן המשיב נשענת בעיקרה על הכחשתו את העבירה המיוחסת לו וציין כי העבירות לא בוצעו תוך שימוש באלימות קשה. באשר לחשש מפני הימלטות קבע בית המשפט קמא כי ניתן להפיגו באמצעות ערובות כספיות מתאימות. בהתאם לכך, נקבע בהחלטתו של בית המשפט קמא כי חלופת המעצר תהיה מעצר בית מלא בביתו של ח., תחת פיקוח צמוד של ח. ואחיו, בלוויית חתימה על התחייבות עצמית על סך 10,000 שקל, הפקדת ערבון על סך 8,000 שקל, ערבות צד ג' של כל אחד מהערבים על סך 10,000 שקל וצו עיכוב יציאה מהארץ.

7. הערר שבפני מופנה כנגד ההחלטה זו. באופן כללי, סבורה העוררת כי טעה בית המשפט קמא בקביעתו כי יש בכוחה של חלופת המעצר לנטרל את המסוכנות הנשקפת מהמשיב.

8. באת-כוח העוררת טענה כי מסוכנותו של המשיב נלמדת בבירור מנסיבות ביצועה של העבירה המיוחסת לו: לאור יום, בטבורה של עיר, וללא חשש. בהמשך לכך נטען כי המעשים בוצעו בביתה של המתלוננת, תוך שימוש באלימות כלפיה ותוך התעלמות מזעקותיה כלפי המשיב שיחדל. לשיטת העוררת, נתונים אלו מלמדים לא רק על תוקפנותו של המשיב, אלא גם על נחישותו בכל הנוגע למימוש זממו, על היותו נעדר עכבות, וכפועל יוצא מכך על המסוכנות הנשקפת ממנו.

9. עוד נטען כי המסוכנות והחשש להישנות מעשים דומים מצד המשיב עולה לא רק מתוך המעשים המיוחסים לו, אלא גם מהתרשמותו של שירות המבחן ממנו. באת-כוח העוררת הדגישה כי אכן עומדת לנאשם הזכות להכחיש את המעשים המיוחסים לו, אך בנסיבות העניין התרשמותו של שירות המבחן ממסוכנותו קשורה, כך נטען, כך בהימנעותו מלשתף במחשבותיו.

10. באשר לחשש מהימלטות נטען כי בית המשפט קמא לא נתן את המשקל הראוי לכך שהמשיב הינו אזרח אריתריאה, אשר נכנס לישראל שלא כדין, ואין לו כל זיקה קבועה (משפחתית או אחרת) למדינת ישראל, כך שלנוכח החשש מפני הרשעה בפלילים קיימת הסתברות גבוהה לכך שיעזוב את ישראל, גם בדרכים בלתי חוקיות (כשם שאף עשה כן בעת שנכנס לארץ).

11. מנגד, בא כוחו של המשיב טען כי כאשר נבחנת האפשרות של נטרול מסוכנותו של המשיב יש לתת משקל לכך שאין לו עבר פלילי או מעורבות קודמת בהפרת חוק, בכך שהאלימות שיוחסה לו אינה עומדת על המדרגה הגבוהה ביותר, ובעיקר להתרשמותו של שירות המבחן מאיכותה של חלופת המעצר שהוצעה. הוא הוסיף וציין, כי המשיב גילה בכל מאפייני התנהגותו בעבר כי הוא מעוניין מאד להישאר בישראל, ואין עדות לכך שיש לו כוונה או יכולת לעזוב אותה ליעד שמצבו בו יהיה טוב יותר.

12. לאחר שבחנתי את הדברים אני סבורה כי האיזון שבו בחר בית המשפט קמא הוא איזון סביר בנסיבות העניין. אין חולק על כך שיש לייחס למשיב מסוכנות, אך דומה שיש לייחס משקל להתרשמותו החיובית של שירות המבחן מחלופת המעצר. נוכח הוראות סעיף 21 לחוק המעצרים לפיהן על בית המשפט לבחון את האפשרות "להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור, שפגיעתם בחירותו של הנאשם, פחותה", פסיקתו של בית משפט זה אינה שוללת שחרור של נאשמים לחלופת מעצר אף בעבירות חמורות, כגון עבירות מין ואלימות (ראו למשל: בש"פ 6866/13 מדינת ישראל נ' חרפאני (16.10.13); בש"פ 8128/12 קנזי נ' מדינת ישראל (29.11.2012)) - הכול בהתאם להתרשמותו של בית המשפט מן המסוכנות כמו גם מן האמצעים שהוצעו לאיונה.

13. כמו כן, אני סבורה כי האיזון שבו בחר בית המשפט קמא הוא סביר, בנסיבות העניין, גם בכל הנוגע לחשש שהמשיב ימלט מאימת הדין. אכן, בית משפט זה ציין לא אחת, כי כאשר מרכז חייו של נאשם אינו בישראל, יש לתת את הדעת לעילת ההימלטות מן הדין ביתר שאת (ראו למשל: בש"פ 10599/02 מדינת ישראל נ' קרמרנקו (22.12.2002); בש"פ 7911/09 קאסמיצלה נ' מדינת ישראל (7.10.2009); בש"פ 5319/13 טקליט נ' מדינת ישראל (7.8.2013) (להלן: עניין טקליט)). אולם, גם במקרים אלה לא נסתם הגולל על האפשרות לשחרור לחלופת מעצר, וניתנו הוראות

לבחון את האפשרות לאיון המסוכנות, בין השאר באמצעות הזמנת תסקיר (ראו למשל: עניין טקליט, בפסקה י"ד; בש"פ 5268/13 אנגדה נ' מדינת ישראל (31.7.2013); בש"פ 8317/12 מדינת ישראל נ' פלוני (21.11.2012)). כלל זה הוחל גם לעניין שוהים בלתי חוקיים, שהם תושבי הרשות הפלסטינאית (ראו למשל: בש"פ 6781/13 קונדוס נ' מדינת ישראל (4.11.2013)). במלים אחרות, גם כאשר מדובר בנאשם שנכנס לישראל שלא כדיון, אף כי ניתן להניח כי קיים בעניינו חשש מוגבר להימלטות מאימת הדין בהשוואה לאדם שמרכז חייו בישראל, יש להמשיך ולבחון האם ניתן להפיג את החשש האמור באמצעות חלופת מעצר (השוו למשל: בש"פ 6661/08 חמידולוב נ' מדינת ישראל (10.8.2008)).

14. בעניינו, בית המשפט קמא בחן בקפדנות את חלופת המעצר המוצעת וכן ניהל חקירה של המפקחים המוצעים, ועל בסיס זה קבע בהחלטתו מיום 4.2.2014 כי "מדובר בערבים ראויים, שיש בכוחם לפקח על המשיב ולשמור על צעדיו". נוכח התרשמות זו, ובשים לב לנסיבות ביצועה של העבירה ולהיעדרו של עבר פלילי אחר המיוחס למשיב במהלך כל תקופת שהותו בישראל, אני סבורה כי חלופת המעצר שעליה הורה בית המשפט קמא, על הביטחונות הכספיים הנכבדים שנלווים לה, יכולה לאיין את מסוכנותו של המשיב, ועל כן איני מוצאת מקום להתערב בה.

15. סוף דבר: הערר נדחה. צו המעצר הארעי מיום 5.2.2014 בטל. המשיב ישוחרר לחלופת מעצר כאמור לעיל בפסקה 6, לאחר שימולאו התנאים המקדימים שאותם קבע בית המשפט קמא.

ניתנה היום, ז' באדר א' התשע"ד (7.2.2014).

שׁוֹפֵט